

שאל
תחיה

הרב ראובן מרגליות

טל תחיה

מאת

הגאון רבי ראובן במוה"ר משה מרגליות זצ"ל

בית מורדיה

בהוצאת

המכון לההדרת כתבי הר"ר ראובן מרגליות זצ"ל

שע"י מוסדות "בית מורדיה" באר - שבע

תוכן עניינים

1	הקדמה
א	הקדמת המחבר
ד	בתי המשפט בארץ ישראל
יט	כולו חייב זכאי
כב	רופאים ורפואות בתלמוד
לט	משפטי גר תושב
נט	משיח לישראל
סא	מפתחות

מתא כמותרין ועומדין הן" (ב"מ ק"ט ריש ע"ב), וראה בכ"מ (הלי עכו"ם פ"ב ה"ט) שהעלה כי שיטת הר"מ שישראל שגידף אינו צריך התראה, וכן הבן נח בכל השבע מצות שלו.

ואמנם כי בן נח מוזהר על פחות משה פרוטה (ע"ז ע"א ע"ב), זהו לאשר הם מדקדקים על פחות משה פרוטה (סנהדרין נ"ז ע"א), שלכן שוכרין רשות מן העכו"ם אפי' בפחות משה פרוטה (עירובין ס"ב ע"א). וראה בכסף משנה (הלי עבדים פ"ד ה"ג), ובכן גם כשגזל מחבירו אפי' פחות משה פרוטה יקפיד עליו חבירו ויחשבהו לגזל וראה בעקרים (מאמר ג' פרק כ"ד), שהביא כי מנמוסיהם הגונב רב או מעט אחת דינו להמית והתורה הקילה בענשה אך על הגזילה שהוא כבא על עסקי נפשות. כן אמנם שאין משיבין אבידה לעכו"ם (ב"ק ק"יג ע"ב), הוא לאשר גם הם אינם משיבים אבידה, דפרסאי אמרו "אבידתא למלכא" (ב"מ כ"ח ע"ב) ובברכות (ס' ע"א) אמרו דאשכח מציאה "דאי שמע בה מלכא שקיל לה מיניי", ועל יסוד זה המליצו כי המחזיר להם אבידה עליו הכתוב אומר למען ספות הרוה – המלכות – את הצמאה (סנהדרין ע"ז ע"ב), אבל כעת שמנמוסי עם ועם האבידה נחזרת לבעלי מחויבים להשב אבידה ראה ספר חסידים סי' שני"ח^א (וראה גם כמקור חסד אות כ').

בן נח
מוזהר על
פחות
משה
פרוטה

השבת
אבידה
לנכרי

והמאמר שהוא לשיחה בפי צורריו: "טוב שבעכו"ם הרוג", הנה המעיין במקורו שהוא במכילתא ונשלה י"ד פסקה ה' פס' ז' ימצא, כי הגירסא "טוב שבמצרים הרוג" ומוסב על המצרים שבימי משה שגם הטוב שבהם ירא האלהים התמכר לרדוף את ישראל ומתאים גם הסיום "טוב שבתנינים רצוף את מחוי"י^א שנמלץ על התנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו,

ביאור
מאמר
חז"ל
הטוב
שבגויים
הרוג"

^א לא הבנו כוונת רבינו בליון זה.

^א וראה בפהמ"ש להר"מ (כלים פ"ב מ"ז), סמ"ג עשין (ע"ד), לאווין (בי וק"ע), שו"ע (חוי"מ ס' רכ"ח סעי' ו'), ב"י (שם ס"י רס"ו ד"ה אכילת עובדי עבודה זרה), ש"ך (יו"ד סי' קנ"א ס"ק ז'), באר הגולה (חוי"מ ס"י שמ"ח סעי' ב, שפ"ח סעי' יב, ותכ"ה סעי' ה'), תו"ט (ע"ז פ"א מ"ב), אלה המצות למהר"ם חגיז (מצוה תע"ו, תקמ"ז ותקס"ד) וכאלו.
^א נוסח זה לא נמצא במהדורות שהיו לפנינו.